

a gyermekbarát igazságszolgáltatás megvalósulásához kapcsolódó egyes törvények módosításáról*

1. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosítása

1. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 33. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az erős felindulásban elkövetett emberölés, a személyi szabadság megsértése, az emberrablás, az emberkereskedelem, a nemi erkölcs elleni bűncselekmények, valamint a három évnél súlyosabban büntetendő szándékos súlyos testi sértés esetében – ha a bűncselekmény elkövetésekor a sértett, az üzletszerű kéjelgést bordélyházban folytató személy vagy az üzletszerű kéjelgést folytató kitartó a tizennyolcadik életévét még nem töltötte be, és a bűncselekmény büntethetősége huszonharmadik életévének betöltése előtt elévülne – az elévülési idő meghosszabbodik a sértett, az üzletszerű kéjelgést bordélyházban folytató személy vagy az üzletszerű kéjelgést folytató kitartó huszonharmadik életévének betöltéséig, vagy addig az időpontig, amikor a huszonharmadik életévét betöltötte volna.”

2. §

(1) A Btk. 114. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Fiatalkorú esetén a pénzbüntetés legkisebb mértéke tizenöt, legnagyobb mértéke kétszázötven napi tétel, az egy napi tétel összegét legalább ötszáz, legfeljebb ötvenezer forintban kell meghatározni.”

(2) A Btk. 114. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A pénzbüntetést behajthatatlansága esetén

- a) ha a 113. § rendelkezése lehetővé teszi, közérdekű munkára, vagy
- b) szabadságvesztésre

kell átváltoztatni.”

(3) A Btk. 114. §-a a következő (3)-(4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A behajthatatlan pénzbüntetés helyébe lépő közérdekű munkát úgy kell megállapítani, hogy egy napi tétel helyébe egy napi közérdekű munka lép.

(4) Ha a fiatalkorú a munkakötelezettségének önként nem tesz eleget, a közérdekű munka, illetve ennek hátralevő része helyébe lépő szabadságvesztés megállapításakor e törvény 50. §-ának rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.”

* A törvényt az Országgyűlés a 2012. május 21-i ülésnapján fogadta el.

3. §

A Btk. 166. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki tizennegyedik életévét be nem töltött vagy akaratnyilvánításra képtelen személyt öngyilkosságra rábír, ha az öngyilkosságot elkövetik.”

4. §

A Btk. 168. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„168. § (1) Aki mást öngyilkosságra rábír, vagy ennek elkövetéséhez segítséget nyújt, ha az öngyilkosságot megkísérlik vagy elkövetik, büntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt bír rá öngyilkosságra, vagy ennek elkövetéséhez segítséget nyújt, ha az öngyilkosságot megkísérlik vagy elkövetik, büntettet követ el és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

5. §

A Btk. 195. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy, aki e feladatából folyó kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

6. §

A Btk. 197. § (2) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha]

„*b)* a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll, illetve az elkövető az erőszakos közöszlést a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve követi el,”

7. §

A Btk. 198. § (2) bekezdés *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha]

„*b)* a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll, illetve az elkövető a fajtalanságot a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve követi el,”

8. §

A Btk. 201. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A büntetés

- a) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben,
- b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben

meghatározott bűncselekmény sértettje az elkövető hozzátartozója, vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése alatt áll, illetve az elkövető a bűncselekményt a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve követi el.”

9. §

A Btk. 202. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A büntetés

- a) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben,
- b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben

meghatározott bűncselekmény sértettje az elkövető hozzátartozója, vagy nevelése, felügyelete, gondozása, gyógykezelése alatt áll, illetve az elkövető a bűncselekményt a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve követi el.”

**2. A büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű
rendelet módosítása**

10. §

A büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bv. tvr.) 68. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ha az elítélt a pénzbüntetést a (2) bekezdésben meghatározott időpontig nem fizette meg, a gazdasági hivatal

a) fiatalkorú elítélt esetén a pénzbüntetés behajtása iránt intézkedik, ennek eredménytelensége esetén az első fokon eljáró bíróságot megkeresi a pénzbüntetés közérdekű munkára vagy szabadságvesztésre átváltoztatása iránt,

b) felnőttkorú elítélt esetén az első fokon eljáró bíróságot megkeresi a pénzbüntetés szabadságvesztésre átváltoztatása iránt.”

11. §

A Bv. tvr. 69. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„69. § (1) A pénzbüntetés akkor is megfizethető, ha azt a bíróság már átváltoztatta szabadságvesztésre vagy közérdekű munkára.

(2) Ha a pénzbüntetést a helyébe lépő szabadságvesztés vagy közérdekű munka végrehajtásának megkezdése előtt megfizetik, a szabadságvesztés vagy a közérdekű munka nem hajtható végre, ha pedig a szabadságvesztés vagy a közérdekű munka végrehajtása alatt fizetik meg, a befizetés azonosítását követően az elítéltet nyomban szabadon kell bocsátani, vagy a közérdekű munka végzése alól fel kell menteni.

(3) Ha a pénzbüntetést a szabadságvesztésre vagy a közérdekű munkára való átváltoztatás után részben fizetik meg, a szabadságvesztésnek vagy a közérdekű munkának az a része hajtható végre, amely a meg nem fizetett pénzbüntetésnek felel meg.”

3. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény módosítása

12. §

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 67. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A kiskorú idézésében, illetve értesítésében egyidejűleg a kiskorú korára, érettségére figyelemmel, számára érthető módon tájékoztatást kell adni az idézés, illetve értesítés tartalmáról.”

13. §

A Be. 86. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A 85. § (3) bekezdésében meghatározott figyelmeztetéseket a tizennyolcadik életévét meg nem haladott tanú korára, érettségére figyelemmel, számára érthető módon kell megfogalmazni.”

14. §

A Be. 117. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A (2) és (4) bekezdésben meghatározott figyelmeztetéseket a fiatalkorú terhelt korára, érettségére figyelemmel, számára érthető módon kell megfogalmazni.”

4. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosítása

15. §

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A bíróság a nyilvánosságot indokolt határozatával az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről kizárhatja, ha az minősített adat, üzleti titok vagy külön törvényben meghatározott más titok megőrzése végett feltétlenül szükséges. A bíróság a nyilvánosságot a közérkölc védelmében, kiskorú védelmében, valamint az ügyfél kérelmére abban az esetben is kizárhatja, ha az a fél

személyiségi jogainak védelme érdekében indokolt. A bíróság a nyilvánosságot különösen indokolt esetben a tárgyalásnak a tanúkihallgatással érintett részéről akkor is kizárhatja, ha a tanú adatainak zártan kezelését rendelte el, és a zárt tárgyaláson történő meghallgatás a tanú, illetve hozzátartozója életének, testi épségének a megóvása érdekében feltétlenül szükséges.”

16. §

A Pp. 34. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az örökbefogadás felbontására irányuló pert a kiskorú gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes bíróság előtt is meg lehet indítani.”

17. §

A Pp. 44. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A bíróság rendszerint csak a saját területén vagy a székhelyén teljesítendő bírói cselekményeket fogantatosíthatja közvetlenül, és más bíróság területén csak akkor járhat el, ha ez a területének határán fogantatosítandó cselekmény befejezése végett szükséges, továbbá, ha a cselekmény közvetlen fogantatosítását a sürgősség, kiskorú érdeke vagy más fontos érdek indokolja. Egyébként a bíróság a területén vagy székhelyén kívül teljesítendő bírói cselekményeket megkeresés útján fogantatosítja.”

18. §

A Pp. a 65. §-t követően a következő alcímmel egészül ki:

„A kiskorú gyermek mint érdekelt

65/A. § (1) Ha a bíróság a perben a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 74. §-a alapján a felek kiskorú gyermekének mint érdekeltnek a meghallgatásáról döntött, indokolt esetben egyidejűleg a kiskorú részére ügygondnokot rendel. A bíróság úgy is határozhat, hogy a kiskorút a felek és a felek képviselői távollétében hallgatja meg.

(2) A bíróság a tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorút a törvényes képviselője útján idézi meg azzal a felhívással, hogy a megjelenéséről gondoskodják. A tizennegyedik életévét betöltött kiskorú idézéséről akkor is külön értesíti a bíróság a törvényes képviselőt, ha őt is idézte a tárgyalásra.

65/B. § (1) A kiskorú meghallgatásának megfelelő légkörben, a gyermek számára érthető módon kell megtörténnie. A meghallgatás kezdetén a kiskorútól – a korától és érettségétől függően – meg kell kérdezni a nevét, születési helyét, idejét, anyja nevét, lakóhelyét, majd tájékoztatni kell arról, hogy a meghallgatás során a valóságnak megfelelő előadásokat kell tenni és arról, hogy a nyilatkozattételt, illetve az egyes kérdésekre a válaszadást megtagadhatja. Ha a bíróság a kiskorú részére ügygondnokot rendelt, tájékoztatást ad a kiskorúnak az ügygondnok eljárásban betöltött szerepéről, jogairól, kötelezettségeiről. A tájékoztatásokat és figyelmeztetéseket a kiskorú korára és érettségére figyelemmel, számára érthető módon kell közölni.

(2) A kiskorút az elnök hallgatja meg. A felek a meghallgatást megelőzően indítványozhatnak kérdéseket akkor is, ha a kiskorú meghallgatására a felek távollétében kerül sor.

Az ügygondnok a kiskorú meghallgatása során kérdéseket indítványozhat. Az elnök engedélyezheti, hogy az ügygondnok a kiskorúhoz közvetlenül is intézhessen kérdést. Az indítványozott vagy a kiskorúhoz közvetlenül intézett kérdések megengedhetősége felől az elnök határoz.

(3) A meghallgatás végén, még a kiskorú jelenlétében a jegyzőkönyvbe vett vallomást fel kell olvasni vagy, ha a jegyzőkönyv hangfelvétel útján készül, azt a kiskorú jelenlétében kell hangszalagra rögzíteni. Ennek megtörténtét vagy mellőzését a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni. A felolvasáskor, illetve a rögzítéskor a kiskorú az általa elmondottakat kiigazíthatja vagy kiegészítheti. A jegyzőkönyv – az elnök engedélyével – az ügygondnok vagy ha a meghallgatás a felek jelenlétében történik, a felek észrevételei alapján is kiegészíthető és módosítható. Az ügygondnok, illetve a felek erre vonatkozó kérelmét – annak elutasítása esetén – a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

(4) Ha a kiskorú meghallgatására a felek távollétében kerül sor, az elnök a felekkel ismerteti a meghallgatásról készült jegyzőkönyvet.”

19. §

A Pp. 96. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az idézésben figyelmeztetni kell a címzettet a meg nem jelenés következményeire, és őt perbeli állásához képest a megfelelő tájékoztatással egyébként is el kell látni. A kiskorú idézésében a figyelmeztetést és a tájékoztatást a korára, érettségére figyelemmel, számára érthető szövegezéssel és módon kell közölni. A meghatalmazottat abban az esetben is meg kell idézni, ha a bíróság a felet vagy annak törvényes képviselőjét személyes megjelenésre idézi.”

20. §

A Pp. 120. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„120. § E törvény rendelkezései alapján kiszabható pénzbírság legmagasabb összege ötszázezer – a kiskorúval szemben kiszabott pénzbírság legmagasabb összege háromszázezer – forint azzal, hogy az nem haladhatja meg a pertárgy értékét. A kiszabott pénzbírságot szabadságvesztésre átváltoztatni nem lehet. A pénzbírság behajtására és hova fordítására azokat a jogszabályokat kell alkalmazni, amelyek a bíróságok által büntetőügyben kiszabott pénzbüntetésekre irányadók.”

21. §

A Pp. 126. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A bíróság a 141. § (1a) bekezdése szerinti személyes meghallgatásra a tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú felet a törvényes képviselője útján idézi meg azzal a felhívással, hogy a megjelenéséről gondoskodjék. A tizennegyedik életévét betöltött kiskorú fél idézéséről akkor is külön értesíti a bíróság a törvényes képviselőt, ha őt is idézte a tárgyalásra.”

22. §

A Pp. 141. §-a a következő (1a)-(1c) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A perbeli cselekvőképességgel nem rendelkező tizennegyedik életévét betöltött kiskorú felet, továbbá a tizennegyedik életévét be nem töltött, de ítélőképessége birtokában lévő kiskorú felet a bíróság szükség esetén – kizárólag ténykérdésekre vonatkozóan – meghallgathatja.

(1b) Az (1a) bekezdés szerinti meghallgatás előtt a kiskorú felet a 8. § (2) bekezdésben és az (1c) bekezdésben foglaltakról a korára, érettségére figyelemmel, számára érthető módon tájékoztatja.

(1c) Az (1a) bekezdés szerinti meghallgatáskor a tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú fél esetében a 8. § (3) bekezdése alkalmazásának, a tizennegyedik életévét betöltött kiskorú fél esetében a 8. § (3) bekezdés c) pontja alkalmazásának nincs helye.”

23. §

A Pp. 167. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Ha a fél a tényállításait tanúkkal kívánja bizonyítani, meg kell jelölnie a bizonyítani kívánt tényeket és be kell jelentenie a tanúk nevét és idézhető címét. Ha a megidézni kért tanú kiskorú, a félnek be kell jelentenie a tanú életkorát, törvényes képviselője nevét és idézhető címét is.”

24. §

A Pp. a következő 167/A. §-sal egészül ki:

„167/A. § (1) A tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorút csak akkor lehet tanúként kihallgatni, ha a vallomásától várható bizonyíték másként nem pótolható.

(2) A kiskorú tanú kihallgatásánál a törvényes képviselője jelen lehet. A kihallgatáskor a figyelmeztetéseket és tájékoztatásokat a kiskorú tanú korára, érettségére figyelemmel, számára érthető módon kell közölni. A kihallgatásnak megfelelő légkörben, a kiskorú számára érthető módon kell megtörténnie.

(3) A tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú kihallgatása esetén a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést mellőzni kell, helyette az igazmondás követelményéről kell tájékoztatást adni a tanú korára és érettségére figyelemmel, számára érthető módon. A tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú tanú esetében a személyi adatainak zártan kezeléséről, valamint a vallomástétel megtagadásáról a nyilatkozatot a törvényes képviselője teszi meg, valamint a vallomástételre kötelező határozat elleni fellebbezési jogot a törvényes képviselő gyakorolja.

(4) Ha a kiskorú tanú és a törvényes képviselője között érdekellentét van, a bíróság megkeresésére a gyámhatóság által kirendelt eseti gondnok gyakorolja a (2) és (3) bekezdésben meghatározott jogokat.”

25. §

A Pp. 168. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú tanút törvényes képviselője útján idézi a bíróság azzal a felhívással, hogy a tanú megjelenéséről gondoskodják. A tizennegyedik életévét betöltött kiskorú tanú idézéséről a bíróság a törvényes képviselőjét értesíti.”

26. §

(1) A Pp. 185. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorúval szemben az (1) bekezdésben meghatározott kényszerítő eszközök nem alkalmazhatók. Ha a tanúként idézett tizennegyedik életévét be nem töltött kiskorú szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg vagy engedély nélkül eltávozott, és a törvényes képviselője nem igazolja, hogy véletlen a kiskorú meg nem jelenésében, illetve eltávozásában, a törvényes képviselő pénzbírsággal sújtható és az okozott költség megtérítésére kötelezhető.”

(2) A Pp. 185. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az (1) és (2) bekezdés alapján hozott határozat ellen, továbbá az olyan határozat ellen, amely az (1) és (2) bekezdés alapján hozott határozat hatályon kívül helyezése iránt előterjesztett kérelmet elutasítja, a tanú, illetve a szakértő fellebbezéssel élhet. Az (1a) bekezdés alapján hozott határozat ellen a törvényes képviselő fellebbezéssel élhet.”

27. §

A Pp. 285. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az (1) bekezdésben meghatározott esetekben, illetve, ha a felek a házasság felbontását a Csjt. 18. §-a (2) bekezdésének b) pontja alapján kérték, vagy a feleknek nincsen közös kiskorú gyermeke, a pert már az első tárgyaláson érdemben kell tárgyalni.”

28. §

A Pp. a 294. §-t követően a következő 294/A. §-sal egészül ki:

„294/A. § Az apaság és a származás megállapítása iránti egyéb pert a kiskorú gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes bíróság előtt is meg lehet indítani.”

29. §

A Pp. 302. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti pert a kiskorú gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes bíróság előtt is meg lehet indítani.”

5. Záró rendelkezések

30. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő harmincadik napon lép hatályba.

(2) A 12. § és a 19. § az e törvény kihirdetését követő negyedik hónap első napján lép hatályba.

31. §

Hatályát veszti a Pp. 279. § (4) bekezdése.

32. §

E törvény

a) 1. §-a és 6–9. §-ai a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB kerethatározat felváltásáról szóló, 2011. december 13-i 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelveknek,

b) 1. §-a az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló 2011. április 5-i 2011/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek

való megfelelést szolgálja.

Áder János
köztársasági elnök

Kövér László
az Országgyűlés elnöke